

**PROGRAMMA VAN TOETSING
EN AFSLUITING
VAVO**

HAVO 5

Schooljaar 2023-2024

Voorwoord

In dit document vindt je voor elk vak het programma van toetsing en afsluiting (PTA). Hierin staat vermeld uit welke SE-toetsen het schoolexamen (SE) van een vak bestaat. Zo'n SE-toets kan een schriftelijke toets zijn maar ook een mondeling schoolexamen of een praktische opdracht.

Elke SE-toets heeft in het PTA een eigen SE-nummer; SE1, SE2 enzovoorts. Ook wordt bij elke SE-toets aangegeven in welke periode de betreffende stof behandeld wordt in de les en in welke week deze toets afgenomen wordt. Daarnaast vind je de stofomschrijving, de toetsvorm (schriftelijke/mondelinge/praktische toets) en de duur van elke toets.

De weging van een toets bepaalt hoeveel keer het behaalde cijfer van deze toets meetelt in de berekening van het SE-eindcijfer. De berekeningswijze van het SE-eindcijfer staat voor alle duidelijkheid in elk PTA ook nog onderaan vermeld. Het SE-eindcijfer wordt steeds afgerond op één decimaal.

Vervolgens is bij elke SE-toets te zien of deze toets herkansbaar is of niet. Alleen de behaalde cijfers van herkansbare toetsen zijn aan het eind van het schooljaar middels een herkansingstoets te verbeteren.

Tenslotte is bij elke SE-toets nog aangegeven welke extra hulpmiddelen je bij deze toets mag gebruiken. Dit kan een (grafische/eenvoudige) rekenmachine, een atlas, het binas, een woordenboek enzovoorts zijn.

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024 HAVO 5 Vak AKU
Lesmethode:	. BuiteNLand versie 4.1 (2023) havo 4 en 5
Aanvullende materialen:	

SE nr	Periode en week	Stofomschrijving	Do- mein	Vorm	Duur (min)	We- ging	Herkans- baar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Wk 45/46	Wereld: -Wereldbeeld -Globalisering Leefomgeving: -stedelijke gebieden	B1, B2 , B3 A1 , A2 E1, E2	Schr	90	1	Ja	Bosatlas 55 ^{ste} druk
SE 2	P2 Wk 3/4	Aarde: -Klimaten en landschapszones -Endogene en exogene processen	C1, C2 , C3	Schr	90	1	Ja	Bosatlas 55 ^{ste} druk
SE 3	Wk 12/13	Ontwikkelingsland: -Brazilië Leefomgeving: -Wateroverlast	D1 , D2 E1 , E2	Schr	90	1	Ja	Bosatlas 55 ^{ste} druk

Opmerking:

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.

Berekening eindcijfer:

$$SE \text{ cijfer} = \underline{1*SE1} + \underline{1*SE2} + \underline{1*SE3}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 Frans
	Lesmethode: Libre Service Textes et Activités HAVO Libre Service Manuel 4/5 HAVO – 4/5/6 VWO, 4de druk, 8ste oplage, 2022 Libre Service Literatuur HAVO
Aanvullende materialen:	HCE Examenidoom Fra HAVO; Examenbundel Fra HAVO Te lezen teksten

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Wk 44/45	D1 Formele brief (sollicitatie of klachtenbrief) adequaat reageren in schriftelijke contacten met doeltaalgebruikers; informatie vragen en verstrekken; verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en uitdrukking geven aan gevoelens en standpunten verwoorden.	D + F	Schr/ digitaal	90	1	Ja	Woorden-boek N-F
SE 2	P2 Wk 4/5	Cito Kijk- en luistervaardigheid	B	Schr/ digitaal	60	1	Ja	
SE 3	P3 Wk 12/13	Literatuur E1 Literaire ontwikkeling	E	Schr	90	1	Nee	Woorden-boek F-N - N-F
SE4	P3 Wk 13 i.o.m. docent	Gespreksvaardigheid <u>C2 Spreken:</u> Presentatie over een gekeken film verworven informatie adequaat presenteren met het oog op doel en publiek, en daarbij zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden. <u>C1 Gesprek voeren:</u> adequaat reageren in sociale contacten met doeltaalgebruikers; informatie vragen en verstrekken; strategieën toepassen om een gesprek voortgang te doen vinden; -uitdrukking geven aan gevoelens; zaken of personen beschrijven en standpunten en argumenten verwoorden.	C	Mon	15	1	Nee	Mots-clés

Opmerking:

Domein A (leesvaardigheid) wordt getoetst in het centraal eindexamen (CE)

Berekening eindcijfer:

$$\text{SE cijfer} = \underline{1*SE1} + \underline{1*SE2} + \underline{1*SE3} + \underline{1*SE4}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024
	HAVO 5 Vak BEC
Lesmethode:	Lesbrieven LWEOBEC: Financiële zelfredzaamheid, Personeelsbeleid en interne organisatie, Bedrijf starten, Het resultaat, Financiering en verslaggeving, Marktverovering
Aanvullende materialen:	https://bedrijfseconomie.mysafetysite.nl/

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1: Wk45/46	Lesbrief Financiële zelfredzaamheid ** Lesbrief Personeelsbeleid en interne organisatie Persoonlijke financiële zelfredzaamheid** Investeren* Financieren** Verslaggeving** Interne organisatie * Personeelsbeleid**	A H B1 D1 D2 G C1 C2	Schr	120	1	Ja	Rekenmachine
SE 2	P2: Wk3/4	Lesbrief Bedrijf starten, ** Lesbrief Het resultaat Vastleggen van financiële en niet financiële informatie ** Kosten- en winstvraagstukken**	A F1 F2	Schr	120	1	Ja	Rekenmachine
SE 3	P3: Wk12/13	Lesbrief Financiering en verslaggeving** Lesbrief Marktverovering Persoonlijke financiële zelfredzaamheid** De oprichting van een eenmanszaak** Van eenmanszaak naar rechtspersoon** Perspectief op de organisatie** Doel en organisatie van marketing-activiteiten * Marketingbeleid**	A G B1 B2 B3 B4 E1 E2	Schr	120	1	Ja	Rekenmachine

Opmerking:

Bij iedere toets wordt de stof van de voorafgaande toetsen bekend verondersteld.

* Deze stof wordt alleen getoetst op het schoolexamen (SE).

** Deze stof wordt getoetst op het schoolexamen (SE) én op het centraal examen (CE).

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.

Berekening eindcijfer:

$$SE \text{ cijfer} = \underline{1*SE1 + 1*SE2 + 1*SE3}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting	
	2023-2024 HAVO 5 BIO	
Lesmethode:	<i>Nectar 4e Editie HAVO4 leerboek</i> <i>Nectar 4e Editie HAVO5 leerboek</i>	
Aanvullende materialen:	Reader Huiswerkopdrachten	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE1	P1 Toetsweek 1 Wk 45/46	H1 Gedrag H2 Cellen H3 Onderzoeken H5 Voeding en Energie H14 Reageren	O7; M1, M2.1 , M2.3.10 , M3, M4, M5, M6, M8.2 , O6; A1, A2, A5, A6, A7, A9, M2.2, M2.3.10 ; M2.3-1 tot en met M2.3.7 , O1.2 ; M2 , O2, O4, O5;	Schr	120	4	Ja	BINAS Basis- rekenmachine
SE2	P2 Toetsweek 2 Wk 3/4	H4 Voortplanting en sexualiteit H7 Soorten en Relaties H8 Ecosysteem en evenwicht H9 Erfelijkheid H10 Evolutie	M8.3 , O2.1.3 , O2.2 , O8, O9; P3.1, P4.1.1, A12; P1 , P2, P3.2 , P5, A12; M7 ; M8.1 , M8.4 , P4 , P5, A13;	Schr	120	4	Ja	BINAS Basis- rekenmachine
SE3	P3 Toetsweek 3 Wk 12/13	H6 Voeding, vertering en gezondheid H11 Transport H12 Gezondheid H13 Gaswisseling en uitscheiding	M2.3.8 , M2.3.9 , O1.4 ; O1.6 ; O3 ; O1.2 , O1.5 , O2.1 ;	Schr	120	4	Ja	BINAS Basis rekenmachine
SE4	P1 In overleg	Vaardigheden, waaronder microscopie en onderzoek doen	A1 t/m A10	Pract + Schr	90	1	Nee	Binas Basis- rekenmachine potlood
SE5	P2 In overleg	Vaardigheden, waaronder onderzoek doen	A1 t/m A10	Pract + Schr	90	1	Nee	Binas Basis- rekenmachine potlood
SE6	P3 In overleg	Vaardigheden, waaronder onderzoek doen	A1 t/m A10	Pract + Schr	90	1	Nee	Binas Basisreken- machine potlood

Opmerking:

- Domeinen A1, A2, A5, A6, A7, A9, A11, A14, A15, A16 en O1.1 worden afgetoetst in alle SE's
- Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.

Berekening eindcijfer:

$$\text{SE cijfer} = \frac{4*SE1 + 4*SE2 + 4*SE3 + 1*SE4 + 1*SE5 + 1*SE6}{15}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024 HAVO 5 DUI
	Lesmethode: Neue Kontakte 7 ^{de} ed. + Online, Examenbundel Havo
Aanvullende materialen:	Literatuur volgens boekenlijst, schrift, snelhechter

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkans - baar	Toegestane hulpmiddelen
SE1	P1 Wk 45/46	Schrijfvaardigheid Formele brief (sollicitatie- of klachtenbrief)	D	Schr./ digitaal	90	1	ja	Woordenboek D-NL en NL-D
SE2	P2 Wk 3/4	Kijk- en luistervaardigheid Cito	B	Schr./ digitaal	60	1	ja	
SE3	P3 Wk12/13	Literatuur E1/F Kennis van de behandelde teksten en het gelezen boek	E+F	Schr.	90	1	nee	Woordenboek D-NL en NL-D
SE4	P3 Wk13/14	Gespreksvaardigheid C2 Spreken: Presentatie over een van de gelezen boeken en schrijver uit de doeltaal.	C+F	Mon.	7	1	nee	PowerPoint-presentatie Spreekkaartjes
		Gespreksvaardigheid C1/F Gesprek voeren: over jezelf, je omgeving, je toekomst, je mening			10 - 15			

Opmerking:

Domein A (leesvaardigheid) wordt in het centraal examen geëxamineerd

Berekening eindcijfer:

$$SE\text{-cijfer} = (SE1 + SE2 + SE3 + SE4)$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024
	HAVO 5 Vak ECO
Lesmethode:	<i>LWEO lesbrieven: Crisis, Werk en Werkloosheid, Markt & Overheid, Jong & Oud, Verdienen & Uitgeven, Vragers en Aanbieders, Europa</i>
Aanvullende materialen:	https://economie.mysafetysite.nl/

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1: Wk45/46	<p>Crisis: * schaarste en ruil.</p> <p>Werk en werkloosheid: ** aanbod van arbeid, beroepsbevolking, participatiegraad, i/a ratio, arbeidsproductiviteit, aow en pensioen, loon als kosten, loon als koopkracht, loonruimte, CAO, werkgelegenheid, werknemerssurplus, werkgevers-surplus, meer produceren met minder mensen, lonen en bestedingen, werkloosheid, arbeidstijdverkorting, flexibilisering, krappe en ruime arbeidsmarkt.</p> <p>Markt & Overheid: ** marktaandeel, vraagfunctie, elasticiteiten, omzet, aanbod, kosten dekken, winst markt vormen, prijsvorming bij volkomen en bij onvolkomen concurrentie, overheidsingrijpen.</p>	A**, B*, C*, D**, F**, G**, H**, I** en K*	Schr	120	1	Ja	Rekenmachine Woordenboek
SE 2	P2: Wk3/4	<p>Jong & Oud: ** primair inkomen, toegevoegde waarde, balans + resultaatrekening, nominaal en reëel inkomen, consumenten prijsindexcijfer. Inflatie: oorzaken en gevolgen, inkomensverschillen, Lorenzcurve, verzorgingsstaat, pensioenfondsen, belastingdruk, omslagstelsel, kapitaaldekkingstelsel, draagkracht beginsel, prisoners dilemma, productiefactoren, sociale verzekeringen.</p> <p>Z.O.Z.</p>	A**, E**, F**, G**, H**, I** en J*	Schr	120	1	Ja	Rekenmachine Woordenboek

		Verdiene& Uitgeven: ** economische kringloop, conjunctuur en conjunctuurindicatoren, koopkracht, maatschappelijke geldhoeveelheid, bedrijfskolom, toegevoegde waarde, investeringen, overheidsuitgaven, aanbodkant, vraagkant, anticyclisch conjunctuurbeleid, loonmatiging, externe effecten, primair en secundair inkomen.						
SE 3	P3: Wk12/13	Vragers en aanbieders: ** mobiliteit, marktaandeel, kosten, opbrengsten, break- even punt, afzet, omzet, variabele en vaste (constante) kosten, verzekeren, risicooversie, averechtse selectie, marktfalen, premie, vraag en aanbod, verschuivingen in vraag en aanbod, consumenten- en producentensurplus, rekeningrijden, moreel wangedrag, prijselasticiteit, prijsveranderingen, evenwichtsprijs, evenwichtshoeveelheid. Europa: ** arbeidsmigratie, oorzaken van internationale handel, groei en stabiliteitspact, automatische conjunctuur indicatoren, betalingsbalans, Europese centrale bank en rentebeleid, wisselkoersen, onderlinge afhankelijkheid van markten, inflatie en wisselkoers, wisselkoers en werkgelegenheid, wisselkoers en rente, internationale concurrentie positie.	A**, D**, E**, F**, G**, H** en I**	Schr	120	1	Ja	Reken machine Woordenboek

Opmerking:

Bij iedere toets wordt de stof van de voorafgaande toetsen bekend verondersteld.

* Deze stof wordt alleen getoetst op het schoolexamen (SE).

** Deze stof wordt getoetst op het schoolexamen (SE) én op het centraal examen (CE).

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.

Berekening eindcijfer:

$$SE \text{ cijfer} = \underline{1*SE1} + \underline{1*SE2} + \underline{1*SE3}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting	
	2023-2024 HAVO 5 Vak ENG	
Lesmethode:	Examenbundel HAVO Engels Life National Geographic Upper Intermediate	
Aanvullende materialen:	2 leesboeken van de boekenlijst; Reader met korte verhalen Woordenlijst methode en woordenlijst examen	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Wk 45/46	Algemene vaardigheden: Grammatica en woordenschat units 1 t/m 4 + 6 & woordenschat examen Literatuur: kennis van korte verhalen	A, E1	Schr	90	1	Ja	
SE 2	P2 i.o.m. docent	Luistervaardigheid: CITO kijk- en luistertoets	B	Schr/ digitaal	60	2	Ja	
SE 3	P2 Wk 3/4	Schrijfvaardigheid: Argumentative essay op basis van een artikel	D1, D2, F	Schr/ digitaal	120	2	Ja	Woordenboek E-NL en NL-E
SE 4	P3 i.o.m. docent	Spreekvaardigheid: Presentatie over 2 gelezen boeken van de boekenlijst**	C2, E1	Mon	8	1	Nee	PowerPoint-presentatie Spreekkaartjes
SE 5	P3 i.o.m. docent	Gespreksvaardigheid: Groepsdiscussie (max. 4 pers) over 3 podcasts ***	C1, F	Mon	10	1	Nee	Vragenlijst podcasts

Opmerkingen:

Tijdens het Centraal Schriftelijk Eindexamen (CE) wordt domein A leesvaardigheid getoetst.
 Grammatica en woordenschat zijn herhaling en uitbreiding van de basiskennis. Grammatica en woordenschat komen terug in de stof voor SE3, SE4 en SE5.
 De boekenlijst staat in Teams
 De gekozen titels moeten voor periode 3 zijn doorgegeven aan de docent.
 De door de docent geselecteerde podcasts staan in Teams.

Berekening eindcijfer:

$$SE \text{ -eindcijfer} = (SE1 \times 1) + (SE2 \times 2) + (SE3 \times 2) + (SE4 \times 1) + (SE5 \times 1)$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 (1-jarig) Vak GSC
	Lesmethode: <i>Geschiedenis Werkplaats Handboek havo 4/5 (3^e editie)</i> <i>Geschiedenis Werkplaats themakatern: Rechtsstaat + democratie (HAVO 3^e editie)</i> <i>Examenkatern Geschiedenis HAVO VANAF 2021</i>
Aanvullende materialen:	https://www.blomgeschiedenis.nl

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE1	P1 Wk 45/46	Tijdvak 1 t/m 4** (+ KA) Tijdvak 5 t/m 8*** (+ KA) Inclusief thema(s)**: Verlichte denkers en de revoluties (18 ^e eeuw). HC Het Britse Rijk (1620-1900)*** Geschiedenis van de rechtsstaat en parlementaire democratie**	A, B A, B C, E A, B D	Schr	120	1	Ja	Woordenboek NL Lijst KA (aan SE toegevoegd)
SE2	P2 Wk 3/4	Tijdvak 8 t/m 10*** (+ KA) HC Duitsland in Europa (1918-1991) *** Geschiedenis van de rechtsstaat en parlementaire democratie**	A, B A, B D	Schr	120	1	Ja	Woordenboek NL
SE3	P3 Wk 12/13	Tijdvak 10*** (+ KA) Inclusief thema**: 11-9-2001 en terrorisme. HC Nederland (1945-2008) *** Geschiedenis van de rechtsstaat en parlementaire democratie**	A, B C, E A, B D	Schr	120	1	Nee	Woordenboek NL

Opmerkingen:

KA = Kenmerkende Aspecten
 Domein A = historisch besef; Domein B = oriëntatiekennis; Domein C = thema's;
 Domein D = rechtsstaat en democratie; Domein E = Oriëntatie op studie en beroep.

** Deze stof wordt alleen getoetst op het schoolexamen (SE).

*** Deze stof wordt getoetst op het schoolexamen (SE) én op het centraal examen (CE).

Berekening eindcijfer:

$$SE \text{ cijfer} = \frac{1*SE1 + 1*SE2 + 1*SE3}{3}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024 HAVO 5 KAL KDR
Lesmethode:	KAL : <i>De Bespiegeling, Kunsten in samenhang. J. Groenendijk, E. Heijnen e.a, Staal & Roeland, tweede geheel herzienedruk, 2021</i> KDK : Reader
Aanvullende materialen:	Online licentie De Bespiegeling

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
Theorie KAL								
SE 1	P1 W45 – W46	Massacultuur vanaf 1945 <i>De Bespiegeling</i> , Hs 9 p. 200-245	A B1 t/m B6 C	Schr	90	1	Ja	-
SE 2	P2 W3 – W4	Cultuur van het moderne, eerste helft twintigste eeuw. <i>De Bespiegeling</i> , Hs. 8 p. 164-197	A B1 t/m B6 C	Schr	90	1	Ja	-
SE 3	P3 W12 – W13	Hofcultuur, zestiende en zeventiende eeuw. <i>De Bespiegeling</i> Hs 4 p. 60-93	A B1 t/m B6 C	Schr	90	1	Ja	-
Praktijk Drama (KDR)								
SE 4	P1 W38 – W41	Bewegingsscène vormgeven, spelen, presenteren in een groepsrepresentatie	B1 B2 B3	Mon	15	1	Nee	-
SE 5	P1 W42 W44	Film/toneel/tv analyse	A1 A2 A3	Schr	90	1	Ja	
SE 6	P1 en P2 W45 – W50	Groepsrepresentatie voor publiek op basis van Improvisatietechnieken	B1 B2 B3	Mon	20	2	Nee	
SE 7	P2 En P3 W51 – W6	Onderzoek tot het maken van een monoloog Monologen spelen, vormgeven en presenteren	A1 A2 A3 B1 B2 B3	Mon	10	2	Nee	
SE 8	P3 W7 – W12	Groepsrepresentatie. Scène op basis van maak- en speltechnieken en gedachtegoed van Bertolt Brecht Werken met bestaande toneelteksten	B1 B2 B3	Pres	20	2	Nee	

Opmerking:

- De dikgedrukte domeinen worden ook geëxamineerd in het CE.

Berekening eindcijfer:

$$\text{SE cijfer} = \frac{1*SE1 + 1*SE2 + 1*SE3 + 1*SE4 + 1*SE5 + 2*SE6 + 2*SE7 + 2*SE8}{11}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024 HAVO 5 MAL
Lesmethode:	Havo Thema's maatschappijleer, Essener. 2021
Aanvullende materialen:	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Toetsweek 1	H1, H2 Informatievaardigheden Benaderingswijzen Vrijheidsrechten en plichten; het beginsel rechtsstaat De praktijk van de rechtsstaat Internationale vergelijking en internationale organisaties	A1, A2, B1, B2, B3	Schriftelijk k examen	90	1	Ja	Woordenboek
SE 2	P2 Toetsweek 2	H3 Politieke rechten; de structuur van de democratie De praktijk van de parlementaire democratie Internationale vergelijking en internationale organisaties	C1, C2, C3	Schriftelijk k examen	90	1	Ja	Woordenboek
SE 3	P3 Toetsweek 3	H4, H5 Geschiedenis van de verzorgingsstaat Sociale rechten en plichten; kenmerken van een verzorgingsstaat De praktijk van de verzorgingsstaat Internationale vergelijking en internationale organisaties Geschiedenis van de pluriforme samenleving Grondrechten die horen bij de pluriforme samenleving De praktijk van de pluriforme samenleving Internationale vergelijking en internationale organisaties	D1, D2, D3, D4, E1, E2, E3, E4	Schriftelijk k examen	90	1	Ja	Woordenboek

Opmerking:

Berekening eindcijfer:

$$SE \text{ cijfer} = \frac{1*SE1 + 1*SE2 + 1*SE3}{3}$$

De verplichte onderdelen die in het schoolexamenprogramma zijn opgenomen zijn:

A Vaardigheden

A1 Informatievaardigheden

A2 Benaderingswijzen

B Rechtsstaat

B1 Vrijheidsrechten en plichten; het beginsel rechtsstaat

B2 De praktijk van de rechtsstaat

B3 Internationale vergelijking en internationale organisaties

C Parlementaire democratie

C1 Politieke rechten; de structuur van de democratie

C2 De praktijk van de parlementaire democratie

C3 Internationale vergelijking en internationale organisaties

D Verzorgingsstaat

D1 Geschiedenis van de verzorgingsstaat

D2 Sociale rechten en plichten; kenmerken van een verzorgingsstaat

D3 De praktijk van de verzorgingsstaat

D4 Internationale vergelijking en internationale organisaties

E Pluriforme samenleving

E1 Geschiedenis van de pluriforme samenleving

E2 Grondrechten die horen bij de pluriforme samenleving

E3 De praktijk van de pluriforme samenleving

E4 Internationale vergelijking en internationale organisaties

	Programma van Toetsing en Afsluiting
	2023-2024 HAVO 5 MAW
Lesmethode:	Seneca Havo, tweede druk
Aanvullende materialen:	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Wk 45/46	H1, H2, H5 Onderzoeksvaardigheden; Socialisatie; Socialisatie binnen een specifieke context; Sociale cohesie: Mate van binding.	A3, B1, B3, D1,	Schr	90	6	Ja	
SE 2	P2 WK 3/4	H3, H4, H6 Politieke socialisatie; Overheidsbeleid en standpunten van politieke partijen; Sociale ongelijkheid; Macht en gezag; Maatschappelijke en politieke conflicten en samenwerking; Politieke institutie en Representatie/ Representativiteit; Bedreigingen voor de bindingen in de samenleving binnen een specifieke context; Overheidsbeleid en standpunten van politieke partijen; Veranderingsprocessen staatsvorming, democratisering en globalisering.	B2, B4, C1, C2, C3, D2, D3, D4, E2	Schr	90	6	Ja	
SE 3	P3 Wk 12/13	H7, H8, H9 Concept-contextbenadering Sociale ongelijkheid binnen een specifieke context Maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op sociale ongelijkheid binnen een specifieke context Overheidsbeleid en standpunten van de politieke partijen (sociale ongelijkheid) Veranderingsprocessen: rationalisering,	A2, C4, C5, C6, E1, E3, E4	Schr	90	6	Ja	

		individualisering en institutionalisering Effecten van veranderingen binnen een specifieke context Standpunten van politieke stromingen over vraagstukken die samenhangen met modernisering						
SE 4	P1, P2, P3	Elke student presenteert één keer een aantal pagina's uit het boek gekoppeld aan een sociale of politieke actualiteit Informatievaardigheden Concept-contextbenadering Onderzoeksvaardigheden Informatie verwerven over een actualiteit Selectie van hoofd- en kernconcepten toepassen op een actualiteit	A1, A2, F1, F2,	Mon	10	1	Nee	
SE 5	P2	Verslag van een politieke of sociale actualiteit Informatievaardigheden Concept-contextbenadering Onderzoeksvaardigheden Politieke en sociale participatie Het belang van verkiezingen Verkiezingen in Nederland en een ander land Deelname aan verkiezingen	A2, A3, G1, G2, G3, G4	Schr	> 5 uur 22- 12- 2023	1	Nee	

Opmerking:

De reeds behandelde leerstof wordt bekend verondersteld en kan in iedere toets terugkomen.

Deadline SE5 verslag in week 50; vrijdag 22 december 2023.

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE geëxamineerd.

Berekening eindcijfer:

$$SE\text{-cijfer} = 6*SE1 + 6*SE2 + 6*SE3 + 1*SE4 + 1*SE5$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 Vak NAT
	Lesmethode: <i>Systematische Natuurkunde</i> , delen 4, 5, katernen A, D Thieme Meulenhoff, 9 ^e druk
Aanvullende materialen:	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE1	P1 Wk 45/46	H1 t/m 5 boek 4 + H8 boek 5	A, C1, C2, D1, D2, I2	Schr	120	3	Ja	Binas Basis-rekenmachine
SE2	P2 Wk 3/4	H1 t/m H4 en H6 boek 4 H9 boek 5 Katern Technische automatisering	A, E1, G1, G2*	Schr	120	3	Ja	Binas Basis-rekenmachine
SE3	P3 Wk 12/13	H1 t/m H4 boek 4 H10 en H11 H5 boek 5 Katern optica	A, B1, B2, B3*	Schr	120	3	Ja	Binas Basis-rekenmachine
SE4	P3	Meetverslag	I1 en I3	Schr	600 Deadline 20 maart 2023	1	Nee	

Opmerking:

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE geëxamineerd.
 * Beperkte keuzevakken

Berekening eindcijfer:

$$\text{SE-cijfer} = \frac{3 \cdot \text{SE1} + 3 \cdot \text{SE2} + 3 \cdot \text{SE3} + 1 \cdot \text{SE4}}{10}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 Nederlands (NED)
	Lesmethode: Reader Taal; Examenbundel Nederlands 2023 (L&M); D. Pak (2020) Vlekkeloos Nederlands: Spelling en taal compleet
Aanvullende materialen:	Leesboeken voor de literatuurlijst

SE nr	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1/P2 i.o.m. docent	Mondelinge taalvaardigheid en argumentatie Betogende spreekbeurt	B, D	Mon	5-7 min	2	Nee	Powerpoint-presentatie Spreek- kaartjes
SE 2	P2 i.o.m. docent	Mondelinge taalvaardigheid en literatuurgeschiedenis Presentatie Middeleeuwen / Renaissance en in de klas gelezen boek.	B, E3	Mon	5-7 min	1	Nee	Powerpoint-presentatie Spreek- kaartjes
SE 3	P2 Toetsweek 2 Wk 3/4	Schrijfvaardigheid en argumentatie Gedocumenteerd schrijven: betoog (≥ 600 woorden)	A3, C, D	Schr/ digitaal	150 min	4	Ja	Eigen laptop
SE 4	P3 i.o.m. docent	Literatuur Mondeling examen op basis van een literatuurlijst* van acht Nederlandstalige literaire werken op leesniveau 3F. Aan de orde komen: de eigen leeservaring en literaire ontwikkeling; de literaire begrippen; de gelezen literaire werken, in literair historisch perspectief (beperkt)	E1, E2, E3, F	Mon	20 min	3	Nee	Literatuurlijst Leesdossier

Opmerking:

- * De literatuurlijst is van tevoren goedgekeurd door de docent en wordt getypt ingeleverd, uiterlijk 31 januari, volgens voorgeschreven format. Indien de literatuurlijst niet of niet op tijd wordt ingeleverd of niet aan de voorwaarden voldoet, kan niet worden deelgenomen aan het SE.
- * Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.

Berekening eindcijfer:

$$\text{cijfer} = \frac{2*SE1 + 1*SE2 + 4*SE3 + 3*SE4}{10}$$

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 Vak PWS
	Lesmethode: Aanvullende materialen:
	<i>ALFA/GAMMA Handleiding Profielwerkstuk 2023-2024</i> <i>BÈTA Handleiding Profielwerkstuk 2023-2024</i> <i>Handleiding PWS in Apprentice 2023-2024</i>

Belangrijkste opmerkingen over het profielwerkstuk:

1. De begeleiding en beoordeling geschiedt uitsluitend binnen het digitale programma Apprentice (zie 'handleiding PWS in Apprentice 2023-2024').
2. Het PWS heeft betrekking op een profielvak (m.u.v. maatschappijleer) dat de leerling volgt (of heeft gevolgd) en wordt door een vakdocent (bij voorkeur waar de leerling les van heeft) begeleid.
3. Aan het uitwerken van het profielwerkstuk dient zowel een havo- als een vwo-eindexamenkandidaat tenminste 80 werkuren te besteden.
4. Een leerling die op zijn/haar vorige school het PWS al heeft afgerond maar daarvoor een 5 of lager heeft behaald dient het PWS altijd opnieuw te maken. VAVO-scholen mogen deze onvoldoende niet overnemen.
5. Geen afronding van het PWS = geen diploma.
6. Zie voor de overige zaken en regels rondom het PWS de 'Alfa/gamma handleiding profielwerkstuk 2023-2024' en 'Bèta handleiding profielwerkstuk 2023-2024'.

Als deelresultaten worden minimaal aangehouden:

STAP:	DEADLINE:	AANTAL PUNTEN ALFA/GAMMA:	AANTAL PUNTEN BÈTA:
Stap 1 – Gesprek en uitwerking plan van aanpak.	Tussen 15 en 29 september 2023.	Maximaal 25 punten. GO/NO GO.	Maximaal 19 punten. GO/NO GO.
Stap 2 – Het concept.	Maandag 8 januari 2024 vóór 16:00 uur.	Maximaal 35 punten.	Maximaal 41 punten.
Stap 3 – Het eindverslag.	Maandag 5 februari 2024 vóór 16:00 uur.	Maximaal 15 punten.	Maximaal 15 punten.
Stap 4 – Presentatie	Dinsdag 13 februari 2024.	Maximaal 25 punten.	Maximaal 25 punten.

Berekening eindcijfer:

$SE \text{ cijfer} = \frac{\text{Behaalde punten}}{10}$

Over de beoordeling:

- Inleveren van het eindverslag na de deadline van 5 februari 2024 is alleen toegestaan als de twee voorgaande stappen correct zijn afgerond. Een eindverslag dat zonder correcte afronding van de twee voorgaande stappen wordt ingeleverd op of na 5 februari 2024 wordt niet geaccepteerd en beoordeeld.
- Als de uiterste termijn voor het correct inleveren van het eindverslag wordt overschreden, kan de beoordeling niet meer in het huidige schooljaar plaatsvinden en kun je geen diploma behalen.
- Zie voor de overige beoordelingseisen de 'Alfa/gamma handleiding profielwerkstuk 2023-2024' en 'Bèta handleiding profielwerkstuk 2023-2024'.

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 SKU
	Lesmethode: <i>Chemie 4 Havo, 5de editie, Noordhoff ISBN 987-90-01-81973-6</i> <i>Chemie 5 Havo, 5de editie, Noordhoff ISBN 978-90-01-81974-3</i>

SE nr	Periode en week	Stofomschrijving	Domeinen	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE1	P1 Wk 45/46	Deel 4H: H1 Scheiden en reageren H2 Bouwstenen van stoffen H3 Stoffen en reacties H4 Moleculaire stoffen H5 Zouten en zoutoplossingen	A1-A4, A5-A9, A10-A15, B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, C6, D1	Schr.	120	3	Ja	Binas, Niet-grafische rekenmachine
SE2	P2 Wk 3/4	Deel 4H: H6 Koolstofchemie H7 Zuren Deel 5H: H8 Basen H9 Reacties en energie	A1-A4, A5-A9, A10-A15, B1, B2, B3, B4, C1, C2, C3, C4, D4, F5, G1	Schr.	120	3	Ja	Binas, Niet-grafische rekenmachine
SE3	P3 Wk 12/13	Deel 5H: H10 Redoxreacties H11 Kunststoffen H12 Chemie van het leven H13 Duurzaam produceren	A1-A4, A5-A9, A10-A15, B1, B2, B3, B4, B5, C1, C2, C3, C4, C5, C7, C8, D1, D2, D3, D4, E1, E2, E3, F1, F2, F3, F4, F5, G1, G2, G3, G4, G5	Schr.	120	3	Nee	Binas, Niet-grafische rekenmachine
SE4	Periode 2 volgens rooster	Praktische vaardigheden: Titreren – Zuren en Basen	A1-A4, A5-A9, A10-A15, B4, B5, C1, C2, D2, F3, F4, G2	Prakt	90	1	Nee	Binas, Niet-grafische rekenmachine
SE5	Periode 3 volgens rooster	Praktische vaardigheden: Redoxreacties	A1-A4, A5-A9, A10-A15, B4, B5, C1, C2, D2, F3, F4, G2	Prakt	90	1	Nee	Binas, Niet-grafische rekenmachine

Berekening SE-eindcijfer:

$$SE \text{ cijfer} = \frac{3*SE1+3*SE2+3*SE3+1*SE4+1*SE5}{11}$$

Opmerking:

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 WI A
	Lesmethode: Getal & Ruimte, 12 ^e editie Havo A: Deel 1, 2 en 3
Aanvullende materialen:	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Toetsweek 1 Wk 45/46	Deel 2 H5 Veranderingen (alleen SE) Deel 2 H6 Rekenregels en Formules (SE/CE) Deel 1 H1 Tabellen en Grafieken (SE/CE) Deel 3 H9 Exponentiele groei (SE/CE)	A1-3, B1, B2, C1, C2, C5, D	schriftelijk	120	3	ja	Grafische Rekenmachine (GR)
SE 2	P2 Toetsweek 2 Wk 3/4	Deel 1 H2 De statistische cyclus (SE/CE) Deel 2 H7 Statistiek en beslissingen (SE/CE) Deel 3 H10 Statistiek gebruiken (SE/CE) Deel 3 H12.5 Examentraining Statistiek (SE/CE)	A1-3, C1, C2, E1-4	schriftelijk	120	3	ja	GR
SE3	P2: PO uiterlijk inleveren 12-01-'24	PO Statistiek	E5	schriftelijk		1	nee	GR
SE 4	P3 Toetsweek 3 Wk 12/13	Deel 1 H3 Lineaire verbanden (SE/CE) Deel 1 H4 Handig Tellen (alleen SE) Deel 3 H11 Formules en Variabelen (SE/CE) Deel 3 H12 12.1 t/m 12.4 Examentraining (SE/CE)	A1-3, B1-3, C1-5	schriftelijk	120	3	ja	GR

Opmerking:

Berekening eindcijfer:

$$\text{SE cijfer} = 3 \cdot \text{SE1} + 3 \cdot \text{SE2} + 1 \cdot \text{SE3} + 3 \cdot \text{SE4}$$

10

	Programma van Toetsing en Afsluiting 2023-2024 HAVO 5 Vak WBT
	Lesmethode: Getal & Ruimte, 12 ^e editie HAVO B deel 1, 2 en 3
Aanvullende materialen:	

SE	Periode en week	Stofomschrijving	Domein	Vorm	Duur (min)	Weging	Herkansbaar	Toegestane hulpmiddelen
SE 1	P1 Wk 44/45	Deel 1 Hoofdstuk 4 Formules, grafieken en vergelijkingen Deel 2 Hoofdstuk 5 §1, §2 en §3 Machten Deel 2 Hoofdstuk 6 De afgeleide functie Deel 3 Hoofdstuk 11 §3, §4 en §5 Verbanden en Functies	A, B1, B2, D	Schr	120	1	ja	Grafische rekenmachine in examenstand
SE 2	P2 Wk 3/4	Deel 1 Hoofdstuk 3 Hoeken en afstanden Deel 2 Hoofdstuk 7 Lijnen en cirkels Deel 3 Hoofdstuk 10 Meetkundige berekeningen	A, C	Schr	120	1	Ja	Grafische rekenmachine in examenstand
SE 3	P3 Wk 12/13	Deel 2 Hoofdstuk 5 §4 en §5 Machten Deel 2 Hoofdstuk 8 Goniometrie Deel 3 Hoofdstuk 9 Exponentiele en logaritmische functies Deel 3 Hoofdstuk 11 §1 en §2 Verbanden en Functies	A, B	Schr	120	1	Ja	Grafische rekenmachine in examenstand

Berekening eindcijfer:

$SE \text{ cijfer} = \frac{1 \cdot SE1 + 1 \cdot SE2 + 1 \cdot SE3}{3}$

Opmerking:

Dikgedrukte domeinen worden ook in het CE getoetst.
